

Foto: Ieva Velde

BAZŪNE

2017. gada 2. janvāris

LITERĀRAIS PIELIKUMS

LAPSA

Reiz kādā pilsētā dzīvoja Lapsa. Pilsēta, tikpat parasta kā visas citas pilsētas — ar mazām un lielām ielām, interesantu bruģi un dažādām bedrēm ietvēs. Tajā bija mājas ar krāsnīm un mājas bez tām, reklāmu stabi, tirgus un televīzija. Pilsētā atradās arī frizieru saloni, un viens no šiem saloniem piederēja Lapsai. Tas bija labākais salons pilsētā, jo Lapsa bija pilsētas labākā friziere. Viņa grieza brīnišķīgi, krāsoja pasakaini un mazgāja izcili. Un vēl, Lapsa kā jau visas lapsas bija viltīga un labi pazina dzīvi. Varbūt tāpēc viņas salons bija tik izcils — tajā Lapsa teica klientiem tikai to, ko viņi grib dzirdēt. Kā burvju nūjiņu viņa pavicināja gaisā savu skaisto, rozā fēnu un pārliecinoši visiem apgalvoja:

— Tu esi tā vērtā! Nekad to neaizmirsti!

Un visi bija sajūsmā, jo paši nezināja, cik vērti ir, tāpēc bariem nāca pie Lapsas, lai tikai dzirdētu šos maģiskos vārdus.

— Tu esi tā vērtā! — Lapsa teica Lūša kundzei, un tā pietvīka no sajūsmas.

— Tu esi tā vērtā! — viņa teica arī smilšu krāsas Pelei, kura gribēja matus nokrāsot baklažānu krāsā. Un Pele bija laimīga. Pele zināja, ka nāks vēl.

— Jo es esmu tā vērtā! — viņa mājās paskaidroja savam vīram, kurš apjucis skatījās uz sievas jauno baklažānu krāsas galvu.

Reiz pie Lapsas atnāca pat Prezidenta sieva. No draudzenēm viņa bija dzirdējusi, ka Lapsa zinot kādu īpašu burvestību, pēc kuras vēl ilgi gribas smaidīt un darīt labus darbus. Tā nu Lapsa izmazgāja Prezidenta kundzes galvu ar maigu kumelišu šampūnu, šur tur kaut ko nogrieza, tad pūta un fēnoja, līdz pašās beigās, pavicinot gaisā savu rozā fēnu, teica:

— Prezidenta kundze, tu esi tā vērtā!

Un bija tā, kā draudzenes teikušas. Prezidenta kundze mājās aizgāja apmierināta. Tik apmierināta, ka pat samīļoja savu vīru Prezidentu, un kopš tās dienas Prezidents kļuva par vislabāko Prezidentu, kādu Pilsēta piedzīvojusi.

Pēc šī atgadījuma Lapsa Pilsētā kļuva tik populāra, ka viņu aicināja strādāt arī TV šovos. Viņa frizēja šovu vadītājus, dziedošos un dejojošos dalībniekus, frizēja ēst gatavotājus, izdzīvotājus un precētos, kuri izliekas par brīvajiem. Lapsa tikai frizēja un frizēja, strādāja no agra rīta līdz vēlam vakaram. Nauda pilnas kabatas, bet laika to tērēt nemaz. Visa Lapsas dzīve pagāja frizējot.

— Eh, atceros laikus, kad braukājos pa pilsētu savā zelta krāsas *Lexus* un klausījos skaļu mūziku... — Lapsa žēli stāstīja savai draudzenei Vāverei, kamēr krāsoja tai uzacis.

— Bet tagad? — Vāvere noprasīja.

Lapsa nopūtās:

— Tagad es strādāju...

— Tev vajag kādu, kas palīdz, — Vāvere pamācīja, — visiem lieliem māksliniekiem ir kāds, kurš palīdz!

Lapsa kļuva domīga. Varbūt patiešām? Nemaz nebūtu slikti, ja kāds palīdzētu. Bet īsti jau nebija laika meklēt, tāpēc vakarā pirms gulētiešanas Lapsa mīļi palūdza Dieviņam, lai dod kādu palīgu. Īsti viņa Dieviņam neticēja, bet, ja bija kāda vajadzība, tad drošības pēc palūdza. Ja nu izlīdz. Un šoreiz izlīdzēja arī.

Pēc pāris dienām vērās Lapsas friziersalona durvis, un pa tām galvu pabāza Balts Zaķītis. Lapsa tieši tobrīd mazgāja Nīlzirga jaunkundzei galvu, tāpēc Balto Zaķīti nepamanīja. Baltais Zaķītis mazliet ieklepojās vienreiz. Pēc tam vēlreiz, bet neviens uz viņa pusi pat nepaskatījās. Tad viņš izlēma mazliet pagaidīt, jo redzēja, ka Nīlzirga jaunkundzes galva ir milzīga, un Lapsai tur ir ko noņemt. Visu cieņu. Kad Lapsa bija beigusi mazgāt, Baltais Zaķītis ieklepojās trešo reizi, un Lapsa tūlīt viņu pamanīja.

— Kā varu tev palīdzēt? — Lapsa jautāja.

— Es meklēju darbu! — Baltais Zaķītis droši atbildēja.

— Darbu? Pie manis? — Lapsa brīnījās, jo zaķi pie lapsām parasti darbu nemeklēja.

— Drosmīgi! — Nīlzirga jaunkundze komentēja, jo ieinteresēti vēroja notiekošo.

Baltais Zaķītis nemaz neapjuka.

— Pie tevis! — viņš vēl drošāk Lapsai atbildēja.

Lapsa ātri domāja. Viņa bija tik ļoti nogurusi, tik ļoti gribēja, lai kāds viņai palīdz. Un re, Dieviņš atsūta šo te. Tātad ir jēga viņam lūgt! Tikai nākamreiz varbūt jālūdz konkrētāk, jo zaķis ar lapsu... nu nez.

— Ko tu proti darīt? — Lapsa jautāja Baltajam Zaķītim.

— Es protu pazust, — viņš atbildēja, — agrāk strādāju pie Burvju mākslinieka cepurē. Protu pazust un atkal atrasties.

Lapsa sāka smieties.

— Un kā tad tu man palīdzēsi? Liksi pazust man vai pazudīsi pats? — viņa starp smiekliem jautāja.

— Ak, Lapsa! Nesmejies par mani. Es varu iemācīties jebko. Es darišu visu, ko tu liksi, tikai nesūti mani atpakaļ. Tu pat nevari iedomāties, kā es esmu noguris pazust un atkal atrasties. Es gribu BŪT visu laiku. Vienkārši BŪT. Lūdzu, Lapsa... — Baltais Zaķītis lūdzās un skatījās Lapsā ar savām lielajām un sarkanīgajām acīm. Tas Lapsu nedaudz samulsināja.

— Nu labi, pamēģināsim, — viņa noteica, — vari sākt jau tūlīt, un tad jau redzēsim.

Lapsa iespieda Baltajam Zaķītim rokās grīdas lupatu un atkal pievērsās Nīlzirga jaunkundzei, kura bija tā vērta.

Jāatzīst, Baltais Zaķītis strādāja labi. Viņš daudz nerunāja un ātri mācījās. Lapsa manīja, ka viņai kļūst vieglāk un vieglāk, un nu jau pat dienā atradās brīdis, kad viņa varēja atlaisties uz dīvāna un pagrauzt sēkliņas. Baltais Zaķītis darīja visu — mazgāja grīdas, atbildēja uz telefona zvaniem, gatavoja Lapsai pusdienas un nesa Lapsas friziera somu, kad viņi devās strādāt šovos. Sākumā varbūt Pilsētā mazliet smējās par viņu savienību, jo nekad nebija piedzīvots, ka lapsa strādā kopā ar zaķi, bet lēnām smieklī apsīka. Pilsētai Lapsa bija pārāk vajadzīga, lai par viņu smietos.

Reiz, kādā skaistā pavasara dienā, kad putni viens otram čivināja kā bez prāta, Lapsai bija jāfrizē kāda Slavena Aktiera Meita. Meitai bija plāni, pelēki mati, kuros viņa gribēja ielikt ilgvilņus, lai tie kaut mazliet izskatītos kuplāki. Vēl tagad Lapsa nevarētu izskaidrot, kāpēc tā gadījās, bet tā gadījās. Varbūt Lapsa bija aizdomājusies par pavasari, varbūt par

savu vientulību, bet varbūt vēl aizvien bija nogurusi. Gadījās tā — Lapsa ilgviļņu rullīšus Slavenā Aktiera Meitas matos noturēja pārāk ilgi un, ja rullīšus matos notur pārāk ilgi, tad mati vienkārši sadeg. Tā bija arī šoreiz. Slavenā Aktiera Meita palika bez matiem. Viņa šausmās ieplestu muti raudzījās spogulī, un tikpat šausmās ieplestu muti spogulī raudzījās arī Lapsa. Pagalam!!! Slavenā Aktiera Meitai matu bija palicis tikpat, cik viņas tēvam. Tātad necik. Tās bija beigas!

Lapsa atvainojās. Lapsa raudāja. Lapsa lūdzās, bet nekas nelīdzēja.

— Es tevi iznīcināšu! — nošņāca Slavenā Aktiera Meita un aizgāja, skaļi aizcirdama durvis.

Lai Lapsu iznīcinātu, viņai par to vienkārši vajadzēja izstāstīt visai Pilsētai. Un tā viņa arī darīja — stāstīja avīzēs un televīzijas raidījumos, stāstīja kafejnīcās un teātros. Stāstīja kaimiņiem un draugiem — visiem, visiem. Pat bērnudārzos tika organizētas stāstu pēcpusdienas, kurās Slavenā Aktiera Meita rādīja Lapsas bildi un ieteica bērniem slēpt no šīs personas savus matus.

Pilsēta kļūdas nepiedod. Pilsētā neviens nedrīkstēja kļūdīties. Tā nu pavisam drīz pienāca diena, kad pie Lapsas vairs neviens nenāca. Arī visi TV šovi piezvanīja un atteicās no Lapsas pakalpojumiem. Lapsa iesēdās pati savā frizieru krēslā un rūgti raudāja.

«Re, bagātie arī raud!» — nodomāja Baltais Zaķītis un piegāja pie Lapsas viņu mierināt. Viņš iedeva viņai vienu salveti, kur izšņaukt degunu, tad vēl vienu un, kad Lapsa vēl nerimās raudāt, klusi sāka viņai stāstīt par saviem piedzīvojumiem, kurus piedzīvoja tad, kad bija pazudis. Tas bija starp tām atrašanās reizēm cepurē. Jo piedzīvojumi jau ir arī tad, kad esi pazudis. Un Lapsa lēnām sāka klausīties. Iešņukstējās arvien retāk un retāk, līdz beigās vairs neraudāja nemaz.

— Drīkst, es tevi safrizēšu? — Baltais Zaķītis Lapsai jautāja, un Lapsa pamāja ar galvu.

Viņš uzmanīgi izķemmēja Lapsas biezos, rudos matus, tad viegli pamasēja Lapsai aiz ausīm. Viņa aizvēra acis un ļāvās. Kļuva tik mierīgi...

Kad viņa atvēra acis un ieraudzīja sevi spogulī, viņa apjuka. Vai patiešām viņa bija tik skaista? Baltais Zaķītis bija saspraudis Lapsas matus uz augšu un atstājis dažas brīvi krītošas šķipsnas, kas krita ap Lapsas seju, darīdamas Lapsas skumjās acis nedaudz laimīgākas.

— Tu esi tā vērtā! — Baltais Zaķītis viņai teica, bet, to dzirdot, Lapsa šausmās iepleta acis un atkal ieraudājās. Skaļi un sāpinoši.

— Zaķīt, lūdzu, nesaki tā! — viņa caur elsām un šņukstiem lūdza.

Baltais Zaķītis nesaprata.

— Kāpēc? — viņš jautāja.

— Bet tā taču nav taisnība, es zinu... — Lapsa nočukstēja — es tā visiem saku, bet tie jau ir tikai tukši vārdi...

— Tiešām? — Baltais Zaķītis brīnījās. — Tu viņiem meloji?

— Meloju, — Lapsa atzinās, — es meloju, lai viņi nāktu pie manis vēl un vēl. Un tu jau redzēji, viņi nāca. Viņi gribēja to dzirdēt, tāpēc es to viņiem teicu. Bet tu... tu nesaki man to...

Un Baltais Zaķītis neteica. Viņi klusēdami kopā iztīrīja frizētavu, aizslēdza durvis un aizgāja katrs uz savu pusi. Baltais Zaķītis gan vēl brīdi paskatījās, kā Lapsa aiziet. Viņā bija kaut kas domīgi savāds, tikai Baltais Zaķītis nesaprata — kas.

No rīta frizētavas durvis bija ciet. «Savādi, parasti Lapsa jau ir darbā!» — Baltais Zaķītis nodomāja un atslēdza durvis ar savu atslēgu. Pie spoguļa stāvēja vēstule. Pavisam parastā aploksnē, uz kuras rakstīts — «Baltajam Zaķītim».

— Tātad man! — Baltais Zaķītis skaļi noteica un plēsa aploksnī vajā.

«Mīļo Zaķīt!» — tur bija rakstīts. — «Nemeklē mani, man vajag pazust. Frizētavu es dāvinu Tev, dari ar to, ko gribi. Lai Tev labi klājas. Lapsa.»

Baltais Zaķītis apmulsā un ilgi stāvēja ar vēstuli rokās. Ko viņam darīt ar frizētavu, uz kuru neviens vairs nenāk? Un, pat ja nāktu, viņš taču neko nejēdz no frizēšanas!!! Tā nu viņš dažas dienas domāja, līdz izdomāja. Pilsētā bija parādījusies jauna un kliezsoša mode — bārdas. Gandrīz visi staigāja bārdās, jo gandrīz visi gribēja būt modē. Bet tās bārdas taču vajag apkopt, un to Baltais Zaķītis prata, jo arī pašam bija bārda. Nu, ja jau visiem, tad viņam arī. Domāts — darīts. Jau pēc nedēļas Lapsas frizētavas vietā parādījās Baltā Zaķīša bārdu salons. Dažas veiksmīgi sakoptas bezmaksas bārdas akcijā — un viņi nāca. Bariem vien. Ar garām bārdām, ar īsām bārdām, kuplām un šķidrām, mazgātām un nemazgātām, ķemmētām un sirmām. Un Baltais Zaķītis ar visām tām tika galā. Bet viņš nepārcentās, to no Lapsas bija iemācījies, tāpēc frizēja ne vairāk par piecām bārdām dienā. Un vēl, viņš nekad nevienam neteica burvju vārdus:

— Jo tu esi tā vērts!

Vīriešus tas arī tik ļoti neinteresēja, viņi tāpat domāja, ka ir ļoti, ļoti vērti.

Gāja gadi, un Baltais Zaķītis vēl joprojām šad un tad iedomājās par Lapsu. Diez kā viņai klājas? Vai viņa ir laimīga? Vai frizē kaut kur citur? Un tad kādu dienu pie spoguļa atkal stāvēja aploksne, uz kuras rakstīts — «Baltajam Zaķītim».

«Mīļo Zaķīt!» — viņš lasīja. — «Es gribēju Tev uzrakstīt, ka ļoti priecājos par Taviem panākumiem bārdās. Tu esi drosmīgs un neatlaidīgs, jo redzu, ka Tev ir izdevies nepazust. Man, savukārt, izdevās pazust, un tieši to jau es gribēju. Dažreiz, lai atrastos, ir jāpazūd. Lai iegūtu, ir jāzaudē.» Te Baltais Zaķītis uz mirkli aizdomājās, bet tad lasīja tālāk. «Gājis man raibi. Tu jau teici, ja pazūd, tad piedzīvojumi turpinās. Kad toreiz aizgāju, man nebija ne jausmas, kur doties. Biju dzirdējusi, ka apjukuši cilvēki brauc uz Indiju, un tā nu es arī — ņēmu un aizbraucu. Dzīvoju klosterī, sāku mācīties jogu un lasīju vēdas, bet... īsti laimīga nekļuvu. Likās spocīga visa tā padarīšana. Nu kāda es jogotāja? Vai vari iedomāties Lapsu Koka pozā? Nu kāds es Koks? Kāds Lotoss? Pašai smieklī nāca, bet nu kādu gadu pa Indiju padzīvojos, līdz sapratu, ka jābrauc mājās. Lai Indija paliek indiešiem. Un vēdas... ak, jo vairāk tās lasīju, jo kļuvu nelaimīgāka. Visa pasaule likās tik nepareiza. Nespēju vairs to pieņemt, tāpēc braucu mājās uz savu nepareizo pasauli, jo tieši tādu es to mīlu. Ar visiem tās nejēdzīgajiem šoviem un cilvēku muļķībām. Tagad dzīvoju laukos un audzēju rapšus. Ir tik labi būt pie zemes. Esmu dzirdējusi, ka tagad daudzi atgriežas laukos, un pareizi ir. Skatos, kā mani rapši zied, un saprotu dzīves jēgu. Nē, vairs es nevienu nefrizēju. No visām savām frizieru lietām es paturēju tikai savu mīļo rozā matu fēnu. Zini, varbūt skanēs muļķīgi, bet man šķiet, ka tam patiešām ir burvju spējas. Kad man paliek skumji vai gribas dusmoties, es ieslēdzu fēnu un pūšu visu prom. Dejoju pa istabu ar fēnu rokās un pūšu, pūšu... un viss aizpūšas. Tik vienkārši tas viss. Dzīvo laimīgs, Balto Zaķīt! Mīlestībā — Tava Lapsa.»

Un Baltais Zaķītis dzīvoja. Ilgi un laimīgi — kā visās pasakās.

Beigas.

Laura Vinogradova

Kurzemes prozas lasījumu konkursa uzvarētāja

Bazūne

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīzīte**

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā Pakalpojumi

Tālr. 67522131, 29137112

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par publikācijām atbildīgi paši autori.